

Nr 439.

Av herr **Olson** i Göteborg **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 171, med förslag till lag om ändrad lydelse av 38 § 1 mom. samt 64 och 66 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 m. m.*

I proposition nr 171 till årets riksdag har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen bland annat ett förslag till förordning om *ersättningsskatt*, vars syftemål är att förhindra enskilda personer att utnyttja bolagsbildningar för vinnande av skattebesparingar. Dylika skattebesparingar anses kunna ernås därigenom att ett aktiebolag fonderar en del av sin vinst, varigenom denna vinst drabbas av skatt allenast hos bolaget, men ej i form av utdelning hos aktieägaren, varförutom, vilket enligt departementschefens uttalande är det väsentliga, aktieägaren härigenom kan draga fördel av vissa bestämmelser rörande beräkning av aktiebolags beskattningsbara inkomst till ernående av en lägre skatt än den personliga skatt, han skulle hava erlagt, för den händelse bolagets inkomst omedelbart — alltså utan förmedling av bolaget — tillkommit honom själv.

De bestämmelser, varigenom en dylik fondering föreslås att skattebeläggas, hava utformats med all den skärpa, som skulle kunna vara motiverad, när det gäller att komma ett illegalt förfarande till livs, och kunna med fog betecknas såsom *straffskatt*. Detta tager sig uttryck ej blott i skattesatsens betydande höjd, utan i frånvaron av restitutionsbestämmelser för utdelningar, som verkställas senare än ett år efter det fonderingen skett, samt i den föreslagna retroaktiva tillämpningen. Bolagsskatteberedningen synes även hava varit fullt medveten om denna skattens bestraffande innebörd, då den ansett sig kunna bemöta invändningen, att beskattningen gjorts alltför sträng och grov därmed, »att ingen behöver underkasta sig densamma».

Det synes oss av detta, att såväl bolagsskatteberedningen som Kungl. Maj:t tämligen ensidigt haft för ögonen sådana fall, där en enskild person överlåter sin förmögenhetsförvaltning till bolag i syfte att därigenom ernå skatteförmåner, men alldeles förbisett, att det finnes ett utbrett fullt lojalt behov av dylik förmögenhetsförvaltning, och att förvisso i dylika fall väl grundade skäl kunna förekomma för innehållande av vinstmedel även under omständigheter, som enligt den föreslagna förordningen skulle göra dessa hemfallna åt straffbeskattning.

Som exempel härpå må anföras det fall, då en avliden person efterlämnar tillgångar av så varierande och svårrealiserbart slag, att en skiftning därav ej låter sig verkställa, utan en samlad förvaltning är påkallad. Överlåtan-
det av dessa tillgångar (och skulder) på ett aktiebolag, vars aktier sedan kunna skiftas, är en ändamålsenlig administrationsform, som genom lagstiftning ej bör motverkas. Ej heller bör lagstiftningen tvinga ett sådant bolag till utdelning i annan ordning, än som detta förvaltningsorgan och dess handhavare från förvaltningssynpunkt finna lämpligt. Det är tydligt att frånvaron av rätt till restitution av erlagd ersättningsskatt, då vid senare verkställd utdelning eller utskiftning skatt i normal ordning erlägges, måste innebära ett tvång till utdelning, som i många fall kan komma direkt skada åstad. För att förekomma denna skada skulle man nödgas avstå från aktiebolagformens fördelar, och denna för våra ekonomiska förhållanden så väl anpassade administrationsform skulle undandragas viktiga områden för sin verksamhet.

Mot sättet för ersättningsskattens beräknande kunna vägande erinringar göras. Det är en känd sak, att en vid klyfta förefinnes mellan företagarlivets räkenskapsmässiga vinstberäkning och den vinstberäkning, som skattemyndigheterna enligt gällande förordningar begagna sig av för fastställande av inkomst- och förmögenhetsskatt. Vi behöva blott erinra om, hurusom skattelagarna i många fall ej medgiva avskrivningar i den utsträckning, som svarar mot inträdd värdeminskning hos värdeobjekt av olika slag, varigenom den beskattningsbara vinsten ofta är vida högre, än vad som vederbörande skattskyldig affärsmässigt haft att tillgodoräkna sig.

Om det kan betecknas som en brist i skattesystemet, att en skattskyldig i dylika fall taxeras till inkomst för en vinst, som han ej haft, så framstår det som en verklig orätt, om på sätt i den föreslagna förordningen föreskrives en ersättningsskatt skulle utgå och därigenom tvång föreligga att utdela denna obefintliga vinst.

Då stora ej avdragsgilla förluster gjorts, kan det väl tänkas, att de likvida möjligheterna för ett bolag saknas att verkställa utdelning till aktieägarna, även om en efter skattetekniska grunder beräknad vinst föreligger, och tvånget till en utdelning eller påförandet av en ersättningsskatt måste därför av den skattskyldige erfaras som ett övergrepp. I ovan antytt fall är det ävenledes väl tänkbart, att medel ej blott saknas för utdelning, utan även för gäldande av den till en fjärdedel av den fiktiva skattetekniska vinsten uppgående ersättningsskatten.

Det är alldeles givet, att beträffande nu nämnda förhållanden, liksom beträffande fonderingar som vidtagits i konsolideringssyfte, meningsskiljaktighet ofta kommer att råda mellan vederbörande affärsman och skattemyndigheterna med därav följande tidsödande utredningar och överklaganden, vilket bland företrädare för den lojala bolagsverksamheten måste komma den föreslagna förordningen att te sig mycket litet tilltalande, i synnerhet

om man är övertygad om i likhet med överståthållareämbetet, att »oändligt mycket mer förloras för vårt näringsliv i sundhet och kraft och därigenom även för våra statsfinanser genom att för stora utdelningar lämnas, än vad som tillfälligt kan förloras i skatt genom att för små utdelningar lämnas».

Då sålunda den föreslagna ersättningsskatten otvivelaktigt i stor utsträckning skulle komma att träffa en bolagsverksamhet, vilken varje anledning saknas att straffbeskatta, synes det oss att den föreslagna förordningen blivit mindre lyckligt utformad särskilt beträffande de otillfredsställande restitutionsbestämmelserna samt beträffande ersättningsskattens höjd och tiden för dess ikraftträdande, varför den i oförändrad form ej av riksdagen bör antagas.

Vi få sålunda hemställa,

att riksdagen måtte avslå i Kungl. Maj:ts proposition nr 171 upptagna förslag till förordning om ersättningsskatt.

Stockholm den 7 mars 1933.

Erik Olson
i Göteborg.

Nils V. Sandström.

Edvin Leffler.
